

bateau, artocreatis genus»; en efecte sospito que tot plegat fos una forma mossàrab, derivació del mossàrab *qôqara* (maestr. i tort. *côquera*) de què parlaré més avall.

Cocò II (*AlcM*). *Cocot* «panada de farina fregida amb tonyina», etc., mot val. especialment d'Alcoi; d'allí mateix és la dita proverbial «més sèrio que un *cocò*» (MGadea, *T. del Xè* I, 153; II, 22) que no veig ben clar com s'explica i no sé si perquè el *cocot* sigui rígid o per la sequedat que deu tenir una fregida amb tonyina; per al mot *cocotat* de Sanelo, veg. l'ed. Gulsoy; *cocotada*. *Cocou* 'ou' infantil veg. supra, n. 3; *cocouada*, *coconer*. *Coquer* [1436]; *coqueria*; *-era*: aquesta fou primerament la venedora d'ous, però després ho fou de les gallines i en el *BDLC* la defineixen (III, 267) com 'venedora de pollastres'.

Coquet. *Coqueta* (I) 'coca petita' [S. xv]. És versemblant que es vagi usar molt també un diminutiu o hipocorístic *coquella/coquilla* per 'panet', puix que al criat del forn que cerca la pasta del pa a les cases, i la torna cuita a casa dels parroquians (*AlcM*), li diuen *coqueller*, *-era*, a Tortosa (lo forner crida a la *coquellera* i li diu: —Vés a vendre los panets de Santa Llúcia» [això és el que es dirien *coquelles*], Vergés Paulí, *Espurnes* v, 63) i *coquiller* a València («.: anàcalo; *comes de coquiller*: patizambo», Lamarca: segurament per comparació amb el caminar caute i aixancarrat del que porta una safata de panets curulla a vessar), «la costum que havia abans de pastar en les cases, y de que el *coquiller* portara en un burret les pastes y despuix tornara el pa cuyt»; diminutiu que també existiria a la Vall d'Aran d'on l'actual aran. *coquillon*, especialment per als nens: «*coques* e *coquillós* ta 's mainatjós» (criatures) criden allí, segons l'article citat de Bouza.

Côquera, mot de l'Ebre i Maestr., que es deu haver d'explicar per la mateixa arrel que *coca*, a base de la idea de 'cosa tova, feta una coca': («*cocara*»), REbr. «figa quan és secallona», *DAG.*; tort. *côquera* («figa molt madura» per a Tortosa, i «dona que s'ajupix de cansament o fluixetat ---», per a Benassal i Morella; el tortosí Vergés Paulí l'usa com adjectiu i per a tota mena de fruita: «que vaigue caient la fruita madura i *côquera*, més dolça que la mateixa confitura» (*Espurnes* v, 196); i d'altra banda, comprovant l'indicat substrat semàntic, hi forma l'adj. +*coqueret* 'xaruc': «tornem a la voreta del riu, acompanyats d'un vell, no cal que sigue dels més *coquerets*: un vell de 60 a 70 anys» (v, 81); «*ascoquerà* tort. 'collir les figues'» (*BDC* III, 85).

Ara bé, com sigui que aquesta mena de figues fàcilment són víctima dels insectes i les seves larves, es comprèn que l'etimologia popular hi canviés *coc-* en *corc-* (entenen 'figa corcada'), i que amb la formació del *coquella*, *-illa*, comentada supra, en terres més nòrdiques s'hagi dit *corquell* en el Baix Empordà («nom d'una classe a figa», Llofriu, *AlcM*) i +*corquilla* en el Maresme (que jo mateix vaig anotar amb aquest sentit a StPol de Mar, 1937); *corquellera* 'figuera que

fa corquells', b. emp. La formació *côquera* amb *-era* àtona és singular i sembla argüir data remota, de manera que prou pot ser una romanalla mossàrab; en tot cas és gran la semblança amb el mossàr. *cûcara* que Simonet (*Glos. Moz.*, 144) i Dozy (*Suppl.* II, 286) assenyalaren en una nota marginal al còdex napolità d'Ibn Beklarîš, com a nom que alguns moros (segurament de la zona de l'Ebre, com ho era ell) donaven a una planta, la *fûw(a)*, que aquell vol identificar amb la valeriana, però és una identificació ben incerta; el caràcter mossàrab de *côquera* es pot estontolar en el men. *cocaroi*, supra.⁵ D'ací encara els derivats: *escoquerar* 'collir les figues madures' (a Tort. i Gadesa, *AlcM*; *BDC* III, 85; *escoca*-REbr., *DAG.*) I, directament del primitiu *coca*: *escocat* «fet una coca» (*AlcM*), *escocar-se* «fer-se una coca», «inutilitzar-se per algún golpe o gastarse per el uso» (*DAMen.*), *escocat* «despuntado, obtuso» ja en *DFgra.*; cf. l'alabès *escocar* «desmenuzar terrones».

CPT.: *Cocacaliu* men. («hallullo, pâte cuite sur la braise», princ. S. XIX, Febrer Cardona) < *coca-al-caliu* dissimilat. *Cocabeta* men., «pa molt planer i poc estufat, que antigament feien de farina d'ordi en les cases pobres» (AFerrer Guinart, *RondMen.*, 216): el segon component és un *-beta* un poc estrany, però que probablement es pot identificar amb el prov. *beta*, emp. *beta* 'barcassa planera de transport', que sovint passaven pel Golf de Roses cap a 1912-15, quan jo passava temporades a St. Pere Pescador-L'Escala, mot pertanyent segons sembla a la família del fr. *bateau*, ags. *bât*, angl. *boat*; seria doncs una coca semblant al *cocaroi* antic dels menorquins que Febrer definia com a «pâté en forme de bateau».

¹ «*Coca*: torta», PzCabrero. «El Quarteró des Coques», partida de St. Vicent de Raspeig; a Montroi (1962) no hi havia temps de menjar en la caminada i em donaren un *tròx de kôka*; a Estao de Cardós (1934) la *kôka majràda* ('maurada, pastada estovant-la') és rodona i gran: un pastís típic de la festa major. Bouza i Serra (*Arx. Trad. Pop.* I, 1928, 157, 331) contenen que a Viella i els altres pobles aranesos, els *gojats* nomenen un *fradí maizú* que recapta els diners per a la música i la coca, «torta larga con huevo y azúcar» amb la qual conviden les autoritats que assisteixen al ball del fadrí amb la *gojata* que ha donat més. Més dades locals i d'interès semàntic i folklòric en Krüger, *Hochpyr.* A, II, 307; i en *BDC* XIII, 102; XVI, 33; XIX, 115. — 2 En *l'Evangeli de la Enfansa*, que es creu de Provença i fi del S. XIII, Rom. xxxv, 36.1. Paul Meyer, que no ho entén, dubta que sigui «coque, coquille»; en el dubte l'acompanyo però no en la mesura en què insinua aquesta traducció, que donaria una comparança ben incongruent (a part de la discrepància amb l'*au* de l'oc. *cauquilha*). Si és 'coca' la comparança lliga un xic més, per poc folgada que deixem ser la lògica, amb una mica de flexibilitat cap a l'expressió jocosa: a) una *coca* és quelcom que hom pot naturalment «portar a la boca»; b) la mà li ha quedat realment *feta una coca* (com solem dir): «de tu